

Hij droomt van een Iraanse grondwet

Sander Terphuis fietste met storm tegen over de Afsluitdijk: inburgering voor gevorderden

CO WELGRAVEN

Inburgeren is net als een ziektekostenverzekering, zegt Sander Terphuis. Er is een basispakket dat voor iedereen geldt: je moet je aan de wet houden, de taal leren en de handen uit de mouwen steken – dat zijn verplichtingen. En er is een aanvullend pakket. Of je daaraan meedoet, mag je zelf weten. De ervaring leert dat hoe meer je in dat pakket stopt, hoe beter de inburgering verloopt.

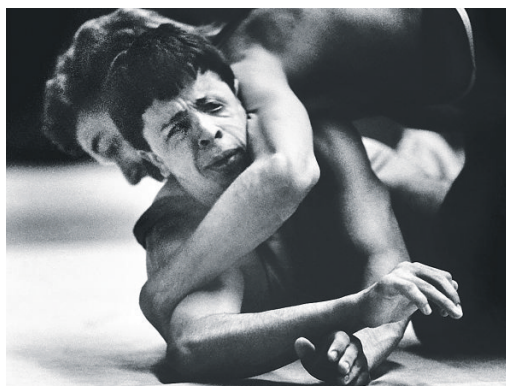
Sander Terphuis, in 1990 als achttienjarige jongen uit Iran naar Nederland gekomen (toen heette hij nog Ahmad Queleich Khany), heeft inmiddels een heel groot aanvullend pakket. Hij is met de Friezin Sjoukje getrouwd, kent Friese sporten als fierljeppen en skûtsjesilen, maar weet uit ervaring ook wat carnaval is, houdt van Hollandse humor, is fan van Youp van 't Hek, Toon Hermans en Seth Gaaikema, en leerde om te gaan met tegenwind: "Fietsen over de Afsluitdijk met windkracht 8 of 9 is inburgering voor gevorderden."

Terphuis schreef een interessant en soms vermakelijk boek over zijn inburgering in de Nederlandse samenleving, met veel wijze lessen en adviezen. Het ging bij hem ook niet altijd vanzelf. Zo wil de Perzische traditie dat je als gast aangeboden voedsel en drinken weigert. Dat is beleefd, maar je weet ook dat er een tweede kans komt. Hier gaat dat anders, snapte hij toen hij keer op keer koffie en cake misliep.

Als Terphuis op tv komt (hij is een prominent PvdA-lid) hoor je iemand die vlekkeloos Nederlands spreekt. Dat is opmerkelijk, want het is als visueel gehandicapte niet makkelijk een vreemde taal te leren. Terphuis heeft slechts met een oog 6 procent zicht, maar de beperking had volgens hem misschien wel een voordeel: hij is zijn hele leven gewend te knokken om zijn doelen te bereiken. Met behulp van Sesamstraat, taalcursussen, studieboeken én Sjoukje heeft hij het Nederlands onder de knie gekregen. Terphuis heeft in Nederland een academische opleiding gevolgd, hij is jurist.

Een interessant en soms vermakelijk boek met veel behartenswaardige woorden

Met liefde vertelt hij over zijn jeugd in Teheran, over zijn ouders, vele zussen en broer die hij moest verlaten toen hij besloot te vluchten; hij vond het land van de ayatollahs steeds beklemmender worden. De jongen (een geoefend worstelaar) nam de benen tijdens een internationale wedstrijd voor gehandicapten in Assen.

Ahmad Khany - nu: Terphuis - als worstelaar

Leuk om te lezen is waarom hij voor de naam Sander Terphuis koos, en interessant waarom hij zich aanmeldde bij de PvdA. Een paar jaar geleden kwam hij in conflict met partijleider Diederik Samsom die in de formatie met de VVD accepteerde dat illegaal verblijf in Nederland strafbaar werd. Terphuis begon een actie tegen deze 'inhumane maatregel' en kreeg zelfs het PvdA-congres mee. Samsom negeerde het verzet in zijn partij aanvankelijk. Uiteindelijk kwam het tot een compromis dat in de publiciteit werd uitgelegd als een nederlaag voor Terphuis. In zijn boek ontkent hij dat ten stelligste. Terphuis is behoorlijk kritisch over Samsom, die in zijn ogen meer bezig is met het veiligstellen van zijn leiderschap dan met de idealen van de sociaal-democratie.

Het boek staat bol van grappige anekdotes, is bij vlagen emotioneel (de passage over het bezoek van Terphuis' moeder aan Nederland), maar bevat vooral veel behartenswaardige woorden over rechtsstaat, asielbeleid, persoonlijke vrijheid en democratie. Het is nergens larmoyant, integendeel: de auteur is een en al optimisme en voelt zich senang in zijn nieuwe thuisland waarover hij buitengewoon goed te spreken is – hij houdt de Nederlandse lezer voortdurend een spiegel voor.

Toch hoopt Terphuis nog altijd een keer terug te gaan naar Iran 'en aan te bellen bij mijn ouderlijk huis waar ik zo veel herinneringen heb achtergelaten'. En hij zou het 'fantastisch' vinden om als rechtsgeleerde een nieuwe grondwet voor Iran te mogen schrijven, met daarin vrijheid van godsdienst en meningsuiting, gelijkheid van mannen en vrouwen, respect voor mensenrechten. "In zo'n land zou ik kunnen leven, hoewel ik niet weet of ik mijn thuisland Nederland zou kunnen verlaten."

Sander Terphuis: De worstelaar.

Prometheus / Bert Bakker; 256 blz. € 17,95